

บทที่ 1
บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ปัจจุบันกรมทางหลวงได้ก่อสร้างทางขนานทางหลวงหมายเลข 3702 ไว้บริเวณพื้นที่ด้านนอกรั้วด้านหลังของพื้นที่บริการบนทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 7 โดยผู้ใช้ทางทั้งสองฝั่ง สามารถเดินทางไปหากันได้โดยการกลับรถได้สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง แต่ผู้ใช้ทางบริเวณทางขนานไม่สามารถข้ามแม่น้ำบางปะกงเพื่อเชื่อมต่อไปยังทางหลวงหมายเลข 314 ได้โดยตรง เนื่องจากอยู่นอกรั้วของทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง และบริเวณทางขนาน ไม่มีสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง ดังนั้น กรมทางหลวงจึงมีแผนที่จะดำเนินการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง บนทางหลวงหมายเลข 3702 เพื่อให้การเดินทางเชื่อมต่อไปยังทางหลวงหมายเลข 314 ได้ และเพื่อให้การจราจรบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกงทั้งฝั่งขาเข้าและฝั่งขาออกมีโครงข่ายคมนาคมที่สมบูรณ์ มีความสะดวก รวดเร็ว และรองรับปริมาณจราจรในอนาคตจากการขยายตัวของชุมชน รวมทั้งเพื่อลดโอกาสการเกิดอุบัติเหตุบนถนนทางหลวง หมายเลข 3701

อย่างไรก็ตาม โครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3702 ตอน บางควาย-เขาดิน (สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง) เป็นโครงการซึ่งเข้าข่ายประเภทโครงการที่ต้องจัดทำรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ก่อนการดำเนินการก่อสร้างเนื่องจากพบแหล่งโบราณสถาน จำนวน 1 แห่ง คือ วัดท่าสะอ้าน ในระยะ 1 กิโลเมตร จากกึ่งกลางแนวเส้นทางโครงการ ดังนั้นกรมทางหลวงจึงได้จ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา ประกอบด้วย บริษัท เอเซีย แล็บ แอนด์ คอนซัลแตนท์ จำกัด ร่วมกับ บริษัท อินเทลแพลน จำกัด ให้ดำเนินการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3702 ตอน บางควาย-เขาดิน (สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง) และรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ เมื่อคราวประชุมครั้งที่ 6/2565 เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 โดยมีเงื่อนไขประกอบการเห็นชอบรายงานฯ (ภาคผนวก ก) ซึ่งระบุให้กรมทางหลวงปฏิบัติตามเงื่อนไขเพิ่มเติมอย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้กรมทางหลวงได้รับจัดสรรงบประมาณก่อสร้าง ปี พ.ศ. 2565 ในการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3702 ตอน บางควาย-เขาดิน (สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง) ซึ่งโครงการดำเนินการก่อสร้างโดย บริษัท กิจการร่วม VG มีกำหนดระยะเวลาการก่อสร้าง ตั้งแต่วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2565 ถึงวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2568

1.2 เหตุผลความจำเป็นของการจัดทำรายงาน

ปัจจุบันกรมทางหลวงอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3702 ตอน บางควาย-เขาดิน (สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง) และกรมทางหลวงตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการพัฒนาโครงการในระยะก่อสร้าง และเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติตามแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามที่ได้เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพ และนำมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไปปฏิบัติจริง อีกทั้งยังเป็นการศึกษาความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการตามระบบสากลและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะต้องจัดทำโดยบุคคลที่สาม (Third party) เท่านั้น กรมทางหลวงจึงได้ว่าจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา ประกอบด้วย บริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด (ยูเออี) ร่วมกับ บริษัท ซิตี แพลน โปรเฟสชันนอล จำกัดเป็นผู้ดำเนินการศึกษา ในครั้งนี้ ตามสัญญาเลขที่ สผ. 13/2565 ลงวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2565 โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการรวมทั้งสิ้น 360 วัน (เริ่มต้นสัญญาวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2565 และสิ้นสุดสัญญาวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2566) ดังภาคผนวก จ-1

1.3 วัตถุประสงค์

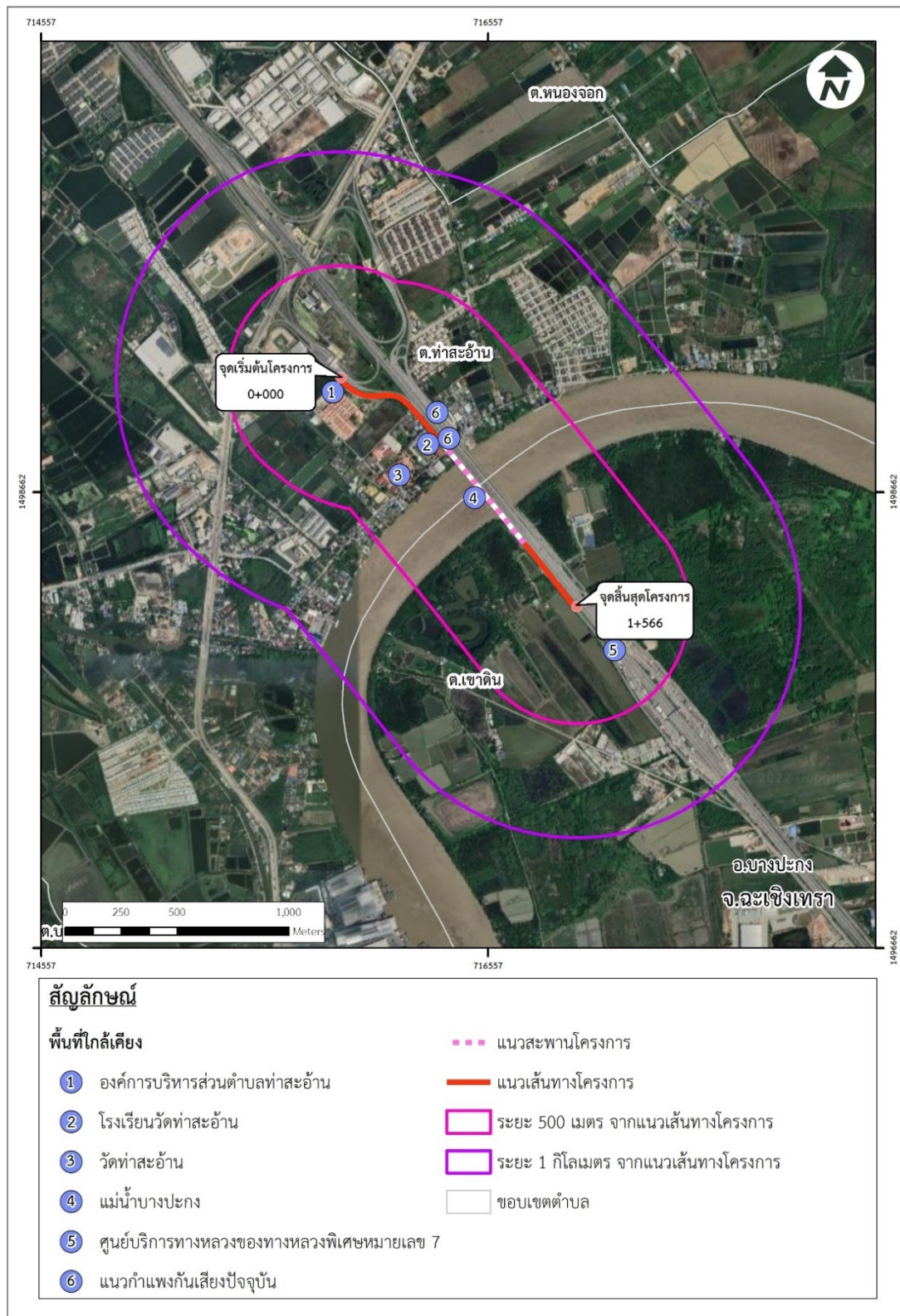
- 1.3.1 เพื่อติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม แผนปฏิบัติการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และกฎหมายสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 1.3.2 เพื่อติดตามตรวจสอบสภาพการเปลี่ยนแปลงคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นหลังจากการมีโครงการที่เกิดขึ้นจริง พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลการตรวจวัดกับผลการคาดการณ์ตามที่ได้เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อทราบถึงแนวโน้มสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริง
- 1.3.3 เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลและประสิทธิภาพของมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตรวจสอบรายละเอียดการดำเนินโครงการที่เปลี่ยนแปลงไปจากในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และให้ข้อเสนอแนะและแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการในอนาคตต่อไป และ/หรือ ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดยเร่งด่วน
- 1.3.4 เพื่อนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการพัฒนาทางหลวงอื่น ๆ ของกรมทางหลวงต่อไป

1.4 พื้นที่ศึกษาของโครงการ

พื้นที่ศึกษาของโครงการ ตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข 3702 จุดเริ่มต้นโครงการที่ กม. 0+000 อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 5 บ้านคลองท่าสะอ้าน ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และสิ้นสุดโครงการที่ กม. 1+566 ในพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านท่าข้าม ตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา รวมความยาวของงานก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง พร้อมเชิงลาด 1.566 กิโลเมตร การศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแต่ละปัจจัยดำเนินการให้ครอบคลุมพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียงในระยะ 500 เมตร จากกึ่งกลางแนวเส้นทางโครงการ เมื่อพิจารณาพื้นที่ศึกษาทั้งหมดจึงครอบคลุมอยู่ใน พื้นที่เขตการปกครองใน 3 หมู่บ้าน ของตำบลท่าสะอ้าน และ 1 หมู่บ้านของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง ดังรูปที่ 1-1 และ ตารางที่ 1-1 ส่วนการศึกษาและประเมินผลกระทบด้านแหล่งโบราณสถาน/โบราณคดี และประวัติศาสตร์ ได้ศึกษาครอบคลุม ในระยะ 1 กิโลเมตรจากกึ่งกลางแนวเส้นทางโครงการ ซึ่งถือเป็นพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการพัฒนาโครงการ

ตารางที่ 1-1 พื้นที่ศึกษาโครงการ

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
ฉะเชิงเทรา	บางปะกง	1. ตำบลท่าสะอ้าน	1. หมู่ 2 บ้านคลองใหม่ 2. หมู่ 5 บ้านคลองท่าสะอ้าน 3. หมู่ 6 บ้านตลาดท่าสะอ้าน
		2. ตำบลเขาดิน	1. หมู่ 1 บ้านท่าข้าม
1 จังหวัด	1 อำเภอ	2 ตำบล	4 หมู่บ้าน

รูปที่ 1-1 พื้นที่ศึกษาโครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3702 ตอน บางควาย-เขาดิน
(สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง)

1.5 ขอบเขตการศึกษา

ในการดำเนินงานเพื่อติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3702 ตอน บางควาย-เขาดิน (สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง) ในครั้งนี้ บริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด ร่วมกับ บริษัท ชิตี แพลน โปรเฟสชันนอล จำกัด จะดำเนินการศึกษาทบทวนและติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมในทุกประเด็นที่กำหนดไว้ในรายการข้อกำหนด (Terms of Reference : TOR) หัวข้อที่ 4 : ขอบเขตการศึกษา โดยใช้แนวทางและวิธีการศึกษาที่สอดคล้องกับ “ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ดำเนินการ หรือผู้ขออนุญาตจะต้องจัดทำเมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินโครงการ หรือ กิจการแล้ว พ.ศ. 2561” และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ดำเนินการ หรือ ผู้ขออนุญาตจะต้องจัดทำ เมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินโครงการ หรือ กิจการแล้ว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564” รวมทั้งได้พิจารณาประเด็นในการทำงานด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นเพียงพอให้กรมทางหลวง ได้รับผลการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการควบคุมดูแลผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขอบเขตงานดังนี้

1.5.1 การทบทวนรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ทำการศึกษาทบทวน ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของวิธีการศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน และการวิเคราะห์ประเมินผลกระทบของโครงการที่ได้เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3702 ตอน บางควาย-เขาดิน (สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง) รวมถึง ตำแหน่งสถานีเก็บตัวอย่าง พารามิเตอร์ วิธีการเก็บตัวอย่าง ความถี่และระยะเวลาในการตรวจวัด มาตรฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบ การคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นทั้งที่ใช้ และไม่ได้ใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น รวมทั้งมาตรการป้องกันและแก้ไขแผนการติดตามตรวจสอบ และแผนปฏิบัติการพัฒนาและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยต้องสรุปผลออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัด พร้อมทั้งระบุเหตุผลสนับสนุนไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

1) การทบทวนวิธีการศึกษา

- ประเด็นการศึกษาต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม วิธีการสำรวจและเก็บตัวอย่าง (เช่น ตำแหน่งของสถานีเก็บตัวอย่าง ดัชนี ระยะเวลาที่ตรวจวัด/เก็บตัวอย่าง และวิธีการวิเคราะห์ ฯลฯ) และการประเมินผลกระทบ ฯลฯ รวมทั้งการศึกษาทบทวนโดยใช้หลักเกณฑ์ และวิธีการบนพื้นฐานทางด้านวิชาการของการศึกษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมแต่ละประเด็น
- วิธีการศึกษา การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จะนำมาใช้ในการศึกษา (เน้นความเพียงพอและครบถ้วนของข้อมูล) การประเมินและคาดคะเนผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่มีการใช้แบบจำลองฯ หรือ ไม่ใช้แบบจำลองฯ ทั้งนี้จะพิจารณาว่าข้อมูลพื้นฐานที่นำมาใช้จะต้องมีความทันสมัย

2) การทบทวนมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบฯ ที่นำเสนอไว้ในรายงาน EIA มีความสอดคล้อง และครอบคลุมตามการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการฯ หรือ ไม่มีความเพียงพอ/ความชัดเจน และมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้แก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม หรือ นำไปใช้ปฏิบัติได้ หรือ ไม่ รวมทั้ง

ทบทวนเพื่อปรับปรุงมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมในประเด็นต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์
ที่อาจเกิดขึ้นจริงในระยะดำเนินการ

- แผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่ได้ระบุไว้ในรายงาน EIA จะมีความชัดเจน และ
เพียงพอในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ หรือ ไม่ เช่น ดัชนีคุณภาพสิ่งแวดล้อม จำนวนตัวอย่าง ตำแหน่งสถานี
ตรวจวัด ช่วงเวลา และความถี่ในการเก็บตัวอย่าง วิธีการเก็บตัวอย่าง และวิธีการวิเคราะห์ ฯลฯ

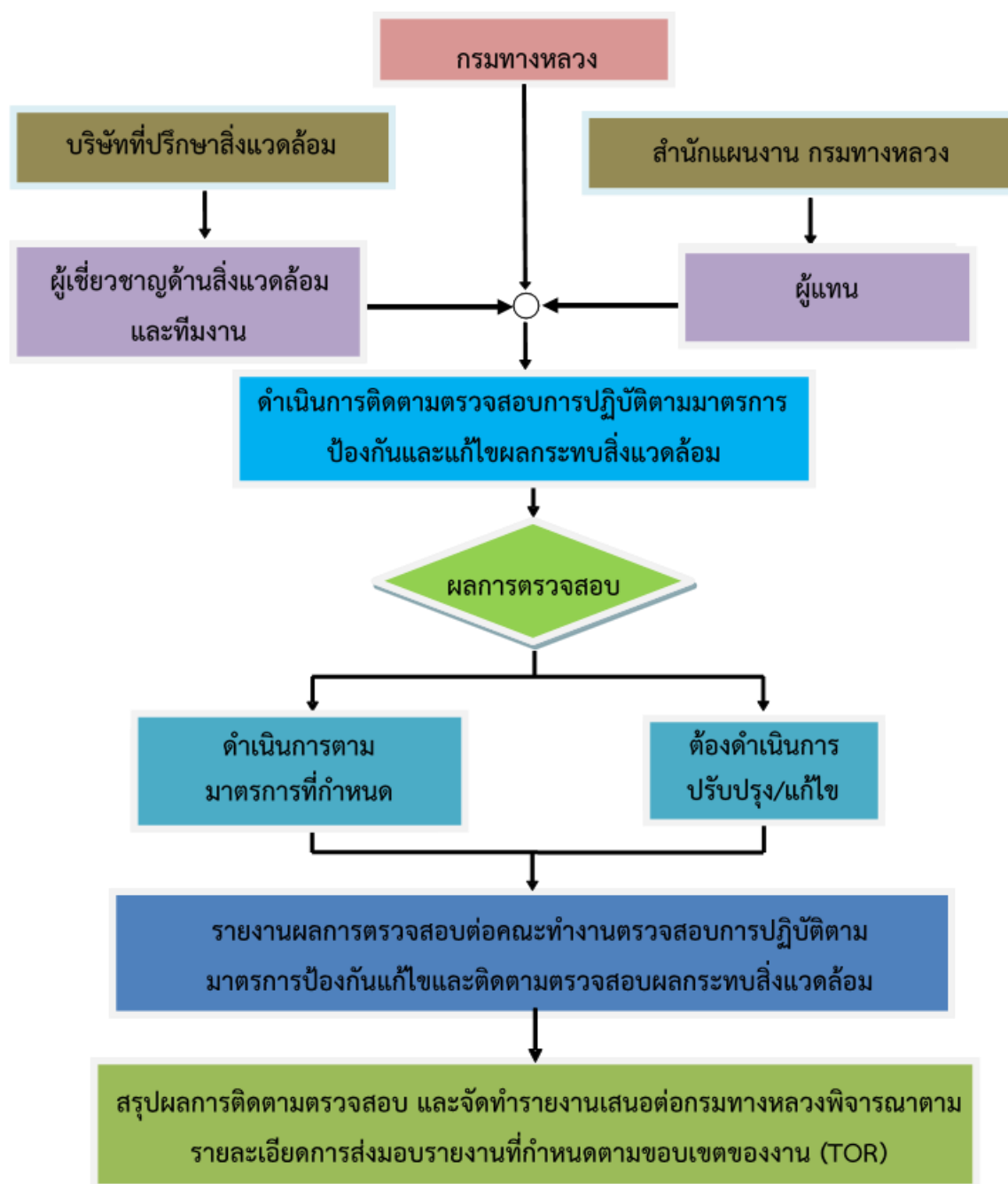
1.5.2 การทบทวนการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ทำการศึกษาทบทวน รวบรวม และวิเคราะห์ข้อกฎหมาย ประกาศ/ระเบียบ วิธีปฏิบัติ นโยบายและมาตรฐานต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการทางหลวงฯ โดยเน้นเนื้อหา สาระสำคัญ และข้อควรปฏิบัติของกฎหมาย ประกาศ/ระเบียบ
ที่สำคัญ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง หรือ โดยอ้อมต่อการพัฒนาโครงการทางหลวงฯ ในกรณีที่วิเคราะห์ได้ว่าการพัฒนา
โครงการฯ มีข้อขัดแย้งกับนโยบาย กฎหมาย หรือ กฎระเบียบต่าง ๆ ที่มีอยู่จะจัดทำข้อเสนอแนะ ที่มีความเหมาะสม หรือ
หาทางเลือกอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินงานไม่ขัดต่อกฎหมายที่กำหนดไว้ และสรุป และประเมินสภาพปัญหาอุปสรรค
ในแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ถึงประเด็นการบังคับใช้ข้อกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ วิธีปฏิบัติ
และมาตรฐานต่าง ๆ

1.5.3 การปฏิบัติตามมาตรการที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- 1) ทบทวนรายละเอียดของมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่กำหนดไว้ในรายงาน
การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ
- 2) ตรวจสอบและเปรียบเทียบรูปแบบการก่อสร้างปรับปรุงโครงการและรายละเอียดเชิงวิศวกรรมในส่วนอื่น ๆ
ที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ
- 3) ดำเนินการตรวจสอบและเปรียบเทียบความแตกต่างของมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม
แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตามที่ได้เสนอไว้ในรายงานประเมิน
ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งโครงการได้ดำเนินการไปแล้วโดยละเอียด พร้อมภาพถ่าย
อ้างอิงการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและลดผลกระทบที่เป็นรูปธรรม ประกอบการเปรียบเทียบ
ในทุกประเด็น และให้ระบุถึงเหตุผล สาเหตุ และ/หรือ ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ให้
ชัดเจน พร้อมวิเคราะห์ประสิทธิผลและประสิทธิภาพของมาตรการที่นำเสนอไว้ ทั้งที่ได้ปฏิบัติแล้ว และ/
หรือ ยังไม่ได้ปฏิบัติ
- 4) ดำเนินการเสนอแผนปรับปรุงมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม สามารถปฏิบัติ
ได้จริง และสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป โดยให้เหตุผลประกอบในการ
นำเสนอแผนปรับปรุง และ/หรือ มาตรการเพิ่มเติมอย่างละเอียดและชัดเจน
- 5) ดำเนินการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานจริงตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ของโครงการเปรียบเทียบกับมาตรการฯ ที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โดยการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ ในพื้นที่โครงการจะดำเนินการตลอดระยะเวลาดำเนินการ
ตามขอบเขตงานที่กำหนด และจะมีการประสานงานกับกรมทางหลวงในการเข้าตรวจสอบอย่างใกล้ชิด
ทั้งนี้การเข้าปฏิบัติงานติดตามตรวจสอบในพื้นที่โครงการ มีขั้นตอนดังนี้

- (1) การประชุมร่วมระหว่างทีมตรวจสอบของบริษัทที่ปรึกษาและกรมทางหลวง เพื่อชี้แจงถึงวัตถุประสงค์หลักของการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม สาระของมาตรการฯ ที่กำหนดให้ปฏิบัติ และวิธีการในการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ
- (2) การเข้าตรวจพื้นที่ดำเนินโครงการ เพื่อร่วมกันตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ ในประเด็นผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามกิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่โครงการ รวมถึงจุดอ่อนไหวต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในมาตรการฯ โดยระหว่างการติดตามตรวจสอบจะมีการซักถามข้อมูลเพิ่มเติมจากโครงการเพื่อทราบปัญหาเพราะหากไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือ ปฏิบัติไม่ครบถ้วน จะนำข้อจำกัดในการปฏิบัติมาประกอบในการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือ เสนอแนะให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องบนพื้นฐานของเหตุผลทางวิชาการเป็นสำคัญ
- (3) การบันทึกผลการตรวจสอบ ในระหว่างการตรวจสอบฯ บริษัทที่ปรึกษาจะใช้แบบฟอร์มในการบันทึกผลการตรวจสอบฯ (แบบฟอร์มอาจมีการปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นสำหรับการปฏิบัติงานจริง)
- (4) ประชุมเมื่อเสร็จสิ้นการติดตามตรวจสอบแต่ละครั้ง เพื่อประเมินและสรุปผลการติดตามตรวจสอบฯ ให้กรมทางหลวงทราบ โดยกรณีประเด็นผลกระทบสิ่งแวดล้อมเร่งด่วนที่จะต้องป้องกัน/แก้ไขผลกระทบ บริษัทที่ปรึกษาจะเสนอแนะให้ดำเนินการแก้ไขทันทีเพื่อหยุดยั้งผลกระทบเฉพาะหน้าดังกล่าวก่อน

รูปที่ 1-2 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินงานการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและ
แก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3702 ตอน บางควาย-เขาดิน (สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง)

1.5.4 การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามที่ได้ระบุไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทำการทบทวนรายละเอียดของมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3702 ตอน บางควาย-เขาดิน (สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง) ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำแหน่งสถานีเก็บตัวอย่าง พารามิเตอร์ วิธีการเก็บตัวอย่าง ความถี่ และระยะเวลาในการตรวจวัด มาตรฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบ โดยมีปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ต้องติดตามตรวจสอบรวม 9 ด้าน ดังตารางที่ 1-2

1. คุณภาพน้ำผิวดิน
2. อากาศและบรรยากาศ
3. เสียง
4. ความสั่นสะเทือน
5. นิเวศวิทยาทางน้ำ
6. การคมนาคมขนส่ง
7. การควบคุมน้ำท่วมและการระบายน้ำ
8. เศรษฐกิจและสังคม
9. ผู้ใช้ทาง

ตารางที่ 1-2 มาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการ

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวนตัวอย่างน้อยที่สุด			ช่วงเวลา ^{1/}	พื้นที่ดำเนินการ
	สถานี	ระยะเวลา	ความถี่		
1. คุณภาพน้ำผิวดิน <ul style="list-style-type: none"> อุณหภูมิ ความเค็ม ความโปร่งแสง ความนำไฟฟ้า ความเป็นกรดและด่าง ความขุ่น ออกซิเจนละลาย บีโอดี ของแข็งทั้งหมด น้ำมันและไขมัน ของแข็งแขวนลอย ไนเตรด ฟอสเฟต คลอไรด์ แคลเซียม แมกนีเซียม สังกะสี ปรอท 	3	-	2 ครั้ง/ปี	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง ครอบคลุม <ul style="list-style-type: none"> ฤดูฝน ฤดูแล้ง 	<ul style="list-style-type: none"> สถานีที่ 1 แม่น้ำบางปะกง บริเวณเหนือน้ำก่อนถึงแนวสะพานโครงการ ระยะห่าง 500 เมตร สถานีที่ 2 แม่น้ำบางปะกง บริเวณแนวสะพานโครงการ สถานีที่ 3 แม่น้ำบางปะกง บริเวณท้ายน้ำหลังผ่านแนวเส้นทางโครงการ ระยะห่าง 500 เมตร
2. อากาศและบรรยากาศ <ul style="list-style-type: none"> TSP 24 ชั่วโมง PM₁₀ 24 ชั่วโมง NO₂ 1 ชั่วโมง CO 1 ชั่วโมง ความเร็วและทิศทางลม 	2	5 วัน ต่อเนื่อง	2 ครั้ง/ปี	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง ครอบคลุม <ul style="list-style-type: none"> ช่วงลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ 	<ul style="list-style-type: none"> สถานีที่ 1 โรงเรียนวัดท่าสะอ้าน “บูรณะสินอนุสรณ์” ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง (ด้านขวาทาง กม. 0+517) สถานีที่ 2 ชุมชนหมู่ 5 บ้านคลองท่าสะอ้าน ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง (ด้านซ้ายทาง กม. 0+627)
3. เสียง <ul style="list-style-type: none"> L_{eq} 1 hour L_{eq} 24 hours L_{eq} 8 hours L_{max} L_{dn} L₉₀ 	2	5 วัน ต่อเนื่อง	2 ครั้ง/ปี	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	<ul style="list-style-type: none"> สถานีที่ 1 ชุมชนหมู่ 5 บ้านคลองท่าสะอ้าน ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง (ด้านขวาทาง กม. 0+430) สถานีที่ 2 โรงเรียนวัดท่าสะอ้าน “บูรณะสินอนุสรณ์” ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง (ด้านขวาทาง กม. 0+517)

ตารางที่ 1-2 (ต่อ) มาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการ

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวนตัวอย่างน้อยที่สุด			ช่วงเวลา ^{1/}	พื้นที่ดำเนินการ
	สถานี	ระยะเวลา	ความถี่		
4. ความสิ้นเปลือง <ul style="list-style-type: none"> ความเร็วอนุภาคสูงสุด ความถี่ 	2	5 วัน ต่อเนื่อง	2 ครั้ง/ปี	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	<ul style="list-style-type: none"> สถานีที่ 1 โรงเรียนวัดท่าสะอ้าน “บูรณะสินอนุสรณ์” ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง (ด้านขวา ทาง กม. 0+517) สถานีที่ 2 ชุมชนหมู่ 5 บ้านคลองท่าสะอ้าน ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง (ด้านซ้ายทาง กม. 0+627)
5. นิเวศวิทยาทางน้ำ <ul style="list-style-type: none"> แพลงก์ตอนพืช แพลงก์ตอนสัตว์ พรรณไม้ สัตว์หน้าดิน ปลา 	3	-	2 ครั้ง/ปี	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง ครอบคลุม <ul style="list-style-type: none"> ฤดูฝน ฤดูแล้ง 	<ul style="list-style-type: none"> สถานีที่ 1 แม่น้ำบางปะกง บริเวณเหนือน้ำก่อนถึงแนวสะพานโครงการ ระยะทาง 500 เมตร สถานีที่ 2 แม่น้ำบางปะกง บริเวณแนวสะพานโครงการ สถานีที่ 3 แม่น้ำบางปะกง บริเวณท้ายน้ำหลังผ่านแนวเส้นทางโครงการ ระยะทาง 500 เมตร
6. การคมนาคมขนส่ง <ul style="list-style-type: none"> สภาพการชำรุดเสียหายของแนวทางหลวงหมายเลข 3702 ตลอดแนวเส้นทางโครงการ รวมถึง ทางหลวงหมายเลข 3701 และทางหลวงหมายเลข 314 	-	-	1 ครั้ง/เดือน	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	ตลอดแนวเส้นทางโครงการและโครงข่ายที่เกี่ยวข้อง <ul style="list-style-type: none"> ทางหลวงหมายเลข 3702 ทางหลวงหมายเลข 3701 และทางหลวงหมายเลข 314
<ul style="list-style-type: none"> บันทึกปริมาณรถขนส่งวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างที่เข้า-ออกพื้นที่โครงการ 	-	-	ทุกวัน	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	ซึ่งเป็นจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> จุดตัดถนนหลังวัดท่าสะอ้าน
<ul style="list-style-type: none"> บันทึกสถิติอุบัติเหตุจากการขนส่งวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างของโครงการ 	-	-	1 ครั้ง/ปี	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	<ul style="list-style-type: none"> จุดตัดถนนบ้านท่าสะอ้าน 6 จุดกลับรถใต้สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง จุดตัดแนวเส้นทางหลวงหมายเลข 3702 (จากสำนักงานควบคุมโครงการและพื้นที่บ้านพักคนงานโครงการ ทางแยกซ้ายเข้าสู่บ้านพักคนงาน บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน))^{2/}

ตารางที่ 1-2 (ต่อ) มาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการ

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวนตัวอย่างน้อยที่สุด			ช่วงเวลา ^{1/}	พื้นที่ดำเนินการ
	สถานี	ระยะเวลา	ความถี่		
7. การควบคุมน้ำท่วมและการระบายน้ำ <ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบสภาพท่อระบายน้ำ รางระบายน้ำ 	-	-	1 ครั้ง/ 3 เดือน	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	<ul style="list-style-type: none"> ตลอดเส้นทางโครงการ (ทางหลวงหมายเลข 3702 ช่วง กม. 0+000 ถึง กม. 1+566)
<ul style="list-style-type: none"> สภาพปัญหาน้ำท่วมขังตลอดแนวก่อสร้างโครงการ 	-	-	ภายใน 24 ชั่วโมง หลังจากฝนตก	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	
8. เศรษฐกิจสังคม <ul style="list-style-type: none"> สภาพเศรษฐกิจและสังคมทั่วไป การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระหว่างการก่อสร้าง ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขในระยะก่อสร้าง ข้อเสนอแนะต่อโครงการ 	-	-	1 ครั้ง/ปี	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	<ul style="list-style-type: none"> พื้นที่ศึกษาในระยะ 500 เมตรจากแนวเส้นทางโครงการ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในระยะประชิด ถึง 50 เมตร จากกึ่งกลางแนวเส้นทางโครงการ กลุ่มครัวเรือนที่อาศัยในระยะ 50 เมตร ถึง 500 เมตร จากกึ่งกลางแนวเส้นทางโครงการ กลุ่มครัวเรือนในหมู่บ้านวิศุทธิ์ กลุ่มพื้นที่อ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม หน่วยงานราชการ กลุ่มสถานประกอบการ
9. ผู้ใช้ทาง <ul style="list-style-type: none"> สถิติอุบัติเหตุบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง และบริเวณจุดตัดกับเส้นทางในท้องถิ่น 	-	-	1 ครั้ง/ปี	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	<ul style="list-style-type: none"> ทางหลวงหมายเลข 3702 ทางหลวงหมายเลข 3701 และทางหลวงหมายเลข 314 บริเวณจุดตัดกับเส้นทางในท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> จุดตัดถนนหลังวัดท่าสะพาน จุดตัดถนนบ้านท่าสะพาน 6 จุดกลับรถใต้สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง จุดตัดแนวเส้นทางหลวงหมายเลข 3702 (จากสำนักงานควบคุมโครงการและพื้นที่บ้านพักคนงานโครงการ ทางแยกเลีย่วซ้ายเข้าสู่
<ul style="list-style-type: none"> เรื่องร้องเรียน และข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ใช้ทาง 	-	-	1 ครั้ง/ 3 เดือน	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	

ตารางที่ 1-2 (ต่อ) มาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการ

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวนตัวอย่างน้อยที่สุด			ช่วงเวลา ^{1/}	พื้นที่ดำเนินการ
	สถานี	ระยะเวลา	ความถี่		
9. ผู้ใช้ทาง (ต่อ)					บ้านพักคนงาน บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลล็อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) ^{2/}
▪ สัมภาษณ์ผู้ใช้ทาง	-	-	1 ครั้ง/ปี	ตลอดระยะเวลาก่อสร้าง	

ที่มา: รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 3702 ตอน บางควาย-เขาดิน (สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง), กุมภาพันธ์, 2565

หมายเหตุ : ^{1/} ช่วงเวลาการติดตามตรวจสอบ ฤดูฝน (ระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม) และฤดูแล้ง (ระหว่างเดือนพฤศจิกายน-เมษายน)
^{2/} ติดตามตรวจสอบเพิ่มเติมจากที่รายงาน EIA กำหนดไว้

ทั้งนี้การดำเนินการศึกษาโดยอย่างน้อย ประกอบด้วยประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้

- แสดงตำแหน่งที่ชัดเจนของจุดเก็บตัวอย่าง เช่น คุณภาพน้ำผิวดิน คุณภาพอากาศ เสียง เป็นต้น โดยใช้แผนที่ประกอบคำบรรยาย รายละเอียดสภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบของจุดเก็บตัวอย่าง รวมถึงโครงการพัฒนาอื่น ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโครงการ เช่น โครงการปรับปรุง หรือ ก่อสร้างอื่น ๆ เป็นต้น
- แสดงพารามิเตอร์ในการตรวจวัด วิธีการเก็บตัวอย่าง วิธีการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบและมาตรฐานเปรียบเทียบ โดยความถี่ ระยะเวลา และช่วงเวลาของการเก็บตัวอย่าง อย่างน้อยจะดำเนินการตามที่ได้กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- แสดงภาพถ่ายสีในขณะทำการเก็บตัวอย่าง ภาพถ่ายสีเครื่องมือขณะตรวจวัด พร้อมทั้งแสดงวันที่และเวลาอยู่ในภาพถ่ายอย่างชัดเจน โดยการถ่ายภาพจะแสดงให้เห็นว่าเป็นการตรวจวัดตามสถานที่ที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม กรณีที่มีการเก็บตัวอย่างและนำมาวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ จะมีหนังสือรับรองผลการวิเคราะห์โดยห้องปฏิบัติการที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานราชการ และมีสำเนาใบอนุญาตจากหน่วยราชการนั้น ๆ แสดงประกอบไว้ในรายงาน
- เปรียบเทียบผลการตรวจวัดกับมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย (หากไม่มีก็ให้ใช้มาตรฐานสากลอื่นที่เป็นที่ยอมรับ) เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา และสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมถึงต้องวิเคราะห์เปรียบเทียบความสอดคล้อง และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแต่ละปีจانبผลการตรวจวัดที่มีมาก่อนหน้า พร้อมทั้งประมวลผล วิเคราะห์สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจน และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในปีถัด ๆ ไป รวมถึงเสนอแนะแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับผลการคาดการณ์ต่อไป
- ทำการศึกษาตรวจสอบ กรณีที่อาจมีปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมอื่นที่คาดว่าจะมีผลกระทบ นอกเหนือไปจากที่ได้แสดงไว้ในตารางข้างต้น หรือ จากการติดตามตรวจสอบในครั้งก่อน ๆ และมีแนวโน้มจะก่อให้เกิดผลกระทบในระดับที่มีนัยสำคัญ โดยจะต้องทำการตรวจวัด วิเคราะห์ และประเมินผลกระทบนั้น ๆ พร้อมทั้งระบุสาเหตุไว้ในรายงานโดยละเอียด
- ประสานงานและแจ้งผลให้แก่กรมทางหลวงทราบในทันทีที่พบว่าโครงการส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่

1.5.5 สรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การนำเสนอผลสรุปการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้มีความละเอียดชัดเจน และกระชับ สามารถอ่านเข้าใจง่าย พร้อมทั้งใช้ภาพสีในมาตราส่วนที่เหมาะสม ประกอบการบรรยายในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ เพื่อให้สามารถแยกแยะความแตกต่างได้โดยง่าย โดยอย่างน้อยให้เนื้อหาครอบคลุมประเด็นหลัก ดังนี้

- 1) สรุปผลการศึกษาทั้งหมดที่ดำเนินการในหัวข้อ 1.5.1 ข้อ 1.5.4
- 2) สรุปผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของมาตรการและแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- 3) สรุปผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้ดำเนินการไว้กับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยจะต้องจัดลำดับประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ และแสดงเหตุผลประกอบอย่างชัด

เจน

1.5.6 ข้อเสนอแนะ

- 1) ทำการวิเคราะห์รวบรวมปัญหาและอุปสรรคทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับโครงการต่อการปฏิบัติตามมาตรการ และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของโครงการ
- 2) เสนอแผนการปรับปรุงมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับสภาพโครงการ และ/หรือ สภาพแวดล้อมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้นำเสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้รับความเห็นชอบแล้ว โดยให้เหตุผลประกอบอย่างละเอียดและชัดเจน
- 3) ให้ข้อเสนอแนะ และเสนอแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการ โดยเรียงตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วนอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน
- 4) ให้ข้อเสนอแนะ โดยจัดทำแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมขึ้นใหม่โดยละเอียดให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน โดยต้องเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เพื่อกรมทางหลวงจะสามารถดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการในครั้งต่อไปได้